

U liberalizaciji je presudna uloga Hanfe

■ Prošle je godine Hrvatski ured za osiguranje promoviran kao punopravni član CEA-e, što je dokaz zrelosti tržišta osiguranja u Hrvatskoj i priznanje svima koji na njemu djeluju

Većina osiguravajućih društava u ocjeni poslovnih rezultata u 2007. godini izražava zadovoljstvo postignutim, iako prosječan rast od samo 10,5 posto u odnosu na 2006. nije nešto što daje razloge za pretjerano zadovoljstvo. Prije bi se moglo reći da je to bila mirna godina bez velikih iskoraka, ali i bez većih potresa, osim onih što su ga donijeli konačna prodaja Osiguranja Zagreb i pripreme za liberalizaciju cijena u osiguranju od autoodgovornosti. I dok novi vlasnici Osiguranja Zagreb još zbrajaju gubitke koje su kupili, većina osiguratelja okreće se temama koje će u mnogome odrediti ovu, a možda i nekoliko sljedećih osigurateljskih godina. Prije svega to se odnosi na početak primjene liberalizacije, ali i na najavljene i neizbježna promjene zakonske regulative u osigurateljnoj djelatnosti.

I jedna i druga tema u središtu su zanimanja i Hrvatskog ureda za osiguranje (HUO), krovne udruge osiguratelja koji se bave osiguranjem motornih vozila, ali u čije članstvo sve više ulaze i osiguratelji kojima autoosiguranje nije djelatnost. Kako i na koji način HUO može svom članstvu pomoći u idućem razdoblju? Odgovor na to pitanje potražili smo od direktora HUO-a Hrvoja Paukovića.

■ **Gospodine Pauković, prošla je godina dana od našeg posljednjeg intervjua i isto toliko vremena otkako ste na čelu Hrvatskog ureda za osiguranje. Koliko ste se vi promijenili, a koliko HUO?**

O tome koliko se poslovanje HUO-a promijenilo, pa i ja osobno, ocjenu bih prepustio drugima. Ono što mogu napomenuti jest da je HUO u 2007. godini bio poprilično aktivan. Naše aktivnosti ponajprije su se odnosile na obvezna osiguranja u prometu i pripreme za proces liberalizacije. Smatram da smo, u tom smislu, uspješno organizirali međunarodni okrugli stol na kojem smo osigurateljne krugove, ali i širu javnost, pravedno upozнали s prednostima i rizicima

koje nam te promjene mogu donijeti. Članstvo HUO-a prošireno je dobrovoljnim članicama (Agram životno osiguranje, Croatia zdravstveno osiguranje i Merkur osiguranje), a i sam HUO uspješno je promoviran u punopravnog člana CEA-e, što je dokaz zrelosti tržišta osiguranja u RH i priznanje svima koji djeluju na njemu. U okviru poslovanja Garancijskog fonda unaprijedili smo rezultate (bolja učinkovitost, manje šteta u pričuvi), a implementirali smo i nekoliko novih sustava i servisa (evidencija međunarodnih šteta, web servis razmjene podataka) koji, u okviru našeg Informacijskog centra, znatno pomažu društvima za osiguranje u svakodnevnom poslovanju. Naravno, bilo je tu mnogo aktivnosti na izradi uvjeta različitih vrsta obveznih osiguranja, izrade novih informativnijih web stranica, kao i niza drugih poslova. Osobno sam zadovoljan i intenzivnijom suradnjom s Hanfom koju smo prošle godine postigli, oko niza aktualnih pitanja liberalizacije obveznih osiguranja u prometu.

■ **Posao prošle, a i ove godine bez sumnje je liberalizacija cijena osiguranja od autoodgovornosti koja je stupila na snagu 1. siječnja 2008. Zasad je, koliko je poznato, samo Allianz dao Hanfi prijedlog novih cjenika. Kad se mogu očekivati veće promjene i kakve? Nadalje, što poduzimaju Hanfa i HUO da ne dođe do neželjenog rata cijena, dampinga i urušavanja tog djela osigurateljnog tržišta, kao što se je to u procesu liberalizacije dogodilo u Grčkoj, Austriji, Njemačkoj...?**

Od Hanfe je zatraženo da se osiguratelji što prije uključe u najavljene izmjene propisa i zakona kojima se regulira osigurateljna djelatnost

” Kao svoj doprinos liberalizaciji HUO je u suradnji s Hrvatskim aktuarskim društvom predložio osigurateljima ogledne uvjete za formiranje novih cjenika premija

Mišljenja sam da se na tom području tijekom prošle godine mnogo toga događalo te da je HUO poduzeo niz aktivnosti koje mogu pridonijeti stabilnosti tržišta, ali je za to ipak presudna uloga Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga.

Nadovezujući se na međunarodni okrugli stol o liberalizaciji obveznih osiguranja u prometu, putem naših stručnih službi i komisija, a u suradnji s Hrvatskim aktuarskim društvom, obavljena je podrobna analiza tržišta osiguranja AO, te su se čak predložila neka rješenja, koja i društvima za osiguranje mogu biti od velike pomoći prilikom izrade vlastitih cjenika premija. HUO je pripremio i ogledne uvjete obveznih osiguranja u prometu koji također pridonose budućoj pravnoj sigurnosti. Organiziran je i sastanak predstavnika svih uprava društava za osiguranje prije predaje cjenika premije i uvjeta osiguranja (listopad 2007.) na kojem je Hanfa dala odgovarajuće upute. U siječnju 2008. organizirali smo sastanak predstavnika uprava društava s Hanfom, na kojem su se raspravili neki dodatni detalji te pribavila mišljenja Hanfe o primjeni aktualnih uvjeta i cjenika premija. Načelno smo zatražili da se takvi sastanci organiziraju kvartalno jer smatram da komunikacija s regulatorom pridonosi sta-

HUU je svojim članicama pružio punu podršku u zahtjevu da se ukinu porezi na izdvajanja poslodavaca za životna i zdravstvena osiguranja svojih zaposlenika

ki, tako da ćemo podršku za takva rješenja morati tražiti u bližoj budućnosti.

■ **Ipak, koje su promjene u zakonskoj regulativi realne i za što će se HUU posebno zauzimati?**

Gotovo sigurno možemo utvrditi da će Zakon o osiguranju doživjeti izmjene u pogledu reosiguranja (obveza prema direktivama), ali se nadamo kvalitetnijim rješenjima kod zastupanja u osiguranju, boljoj regulaciji pojma proizvoda koji međusobno ne konkuriraju, rješavanju pitanja prodaje osiguranja na stanicama za tehnički pregled i sl. Iako nisu najavljene izmjene ZOOP-a, smatramo da su i one nužne i tu smo s mjerodavnim tijelima ostvarili suradnju i istaknuli svoje prijedloge.

■ **U izazovima koji ove godine stoje pred osigurateljom industrijom posebno mjesto zauzimaju i pripreme za Solvency II - implementacija integriranog sustava za upravljanje rizicima i kapitalom. Može li i kako HUU u tome pomoći svojim članicama?**

Kao što sam već istaknuo, HUU je primljen u punopravno članstvo CEA-e (Comité Européen des Assurances), europske federacije osiguratelja i reosiguratelja, koja je na tom planu iznimno aktivna. Već tijekom ožujka ove godine HUU, odnosno njezini članovi imaju mogućnost delegirati svoje predstavnike u pojedina tijela CEA-e, posebno ECOFIN komisiju unutar koje djeluju dvije radne grupe (Pillar I i Pilar II/III), koje imaju zadaće obaviti pripremne analize glede predloženih kapitalnih zahtjeva i drugih pitanja. Iz tih rasprava, materijala i amandmana koje podnesu nacionalne asocijacije formira se platforma na temelju koje se raspravlja i s Komisijom i Europskim parlamentom. To je posao koji CEA obavlja već neko vrijeme, a vjerujem da je dobro da se i hrvatski predstavnici putem HUU-a aktivno uključe u postojeće rasprave, pa čak i da eventualno utječu na konačan rezultat projekta Solvency II.

■ **HUU se otvorio i osiguravajućim društvima koja se ne bave poslovima autoosiguranja. Tko su nove članice HUU-a i što im možete ponuditi?**

Tijekom 2007. proširilo se članstvo HUU-a za tri članice koje su mu dobrovoljno pristupile. To su Agram životno, Croatia

bilnosti tržišta koje će možda u budućnosti biti stavljeno pred velike izazove. Polazeći i od analize HAD-a o stanju na tržištu obveznog osiguranja od AO, koje govori da nema prostora za smanjenje premije, u okviru našeg Informacijskog centra razvijamo sustav za obavljanje poslova statistike osiguranja kojim ćemo i mi pratiti kretanja na tržištu osiguranja od AO. Tako ćemo, vjerujem, pravodobno upozoravati ako dođe do nekih zabrinjavajućih trendova koji bi mogli imati dalekosežne posljedice. Stoga i smatram da je HUU učinio koliko je to bilo moguće, u okviru vlastitih nadležnosti, da se tržište osiguranja od AO kvalitetno analizira i rasprave moguće negativne posljedice procesa liberalizacije. A Hanfa je ta koja će, duboko vjerujem, znati pravodobno odgovoriti na moguće izazove i promptno reagirati na moguće negativnosti.

■ **U anketi časopisa Svijet osiguranja osiguratelji su, ocjenjujući prošlu godinu, iznijeli brojne primjedbe na račun zakonske regulative, ali i prijedloge kako da se ona poboljša. Koliko je HOU angažiran na tim, nazovimo ih, željama osiguratelja?**

I na sastanku koji smo u HUU-u organizirali s Hanfom izrazili smo želju i istaknuli potrebu, zajedno s predstavnicima Uprava

društava za osiguranje, da nas se što je prije moguće uključi u najavljene izmjene propisa. Na sastanku su naglašene još neke nelogičnosti koje postoje, primjerice u Zakonu o obveznim osiguranjima u prometu, te je predstavnicima Hanfe uručene primjerak primjedbi koji je još 2006. godine prosljeđen Ministarstvu financija.

■ **U nizu prijedloga posebno se izdvaja onaj o ukidanju poreza na izdvajanja poslodavaca za životna i zdravstvena osiguranja svojih zaposlenika. Može li i hoće li i HUU sudjelovati u realizaciji tog zahtjeva?**

To bi doista bio važan poticaj razvoju tih vrsta osiguranja, a i značajno rasterećenje države i njezinih fondova u budućnosti. Vjerujem da država oslobađanjem od plaćanja poreza i doprinosa sada ne bi gotovo ništa izgubila, a dobitci za buduća razdoblja bili bi mjerljivi i vrlo značajni. Iako to nije odveć poznato, HUU je na tom projektu bio vrlo aktivan prošle godine, te smo sa stručnjacima iz pojedinih društava pripremili odgovarajuće podloge za kvalitetna rješenja i ujedno obavili niz razgovora s činiteljima koji su nam trebali pomoći promovirati takva nova rješenja. Međutim, signali da takva rješenja u izbornoj godini neće proći bili su preja-

zdravstveno i Merkur osiguranje. Njihov pristup rezultat je intencije da se interesi osiguratelja u Hrvatskoj bolje artikuliraju te da sama industrija ostvari veći utjecaj u gospodarskim i drugim društvenim sferama. Pojedine članice, odnosno njihovi predstavnici, bit će uključene kao predstavnici HUU-a u pojedinim odborima CEA-a u Bruxellesu (Health committee, Life committee, General liability steering group), što im izravno otvara vrata europskih aktualnosti na područjima od njihova interesa, ali i prigodu za razmjenu ideja i iskustava sa sličnim društvima na komparativnim tržištima. Kao članice HUU-a, ostvarit će mogućnost više razine korištenja podataka iz našeg sustava koji će prikupljati statističke podatke, što će im također dugoročno omogućiti bolju spoznaju i analizu segmenta tržišta na kojem djeluju i, posljedično tome, usmjeravanje svoje poslovne politike. Ne treba zanemariti sudjelovanje u radu pojedinih komisija HUU-a (npr. Komisija za osiguranja od odgovornosti) u okviru kojih se izrađuju modeli, odnosno ogledni (standardni) uvjeti koji predstavljaju odličan temelj za izradu vlastitih uvjeta.

■ U osigurateljnoj praksi jedan od velikih problema je i enorman broj sudskih sporova koji brojnošću daleko nadmašuju europske prosjeke. HUU je pokrenuo Centar za mirenje i pravobraniteljstvo osiguranja da se taj problem ublaži. Koliko ste uspjeli i što dalje predlažete?

Mislim da možemo biti vrlo zadovoljni s obje institucije koje su opravdale svoje postojanje. Centar za mirenje HUU-a je, prema

nama dostupnim statistikama, najuspješniji centar u RH po broju predmeta i uspješno okončanih postupaka mirenja. Njegov rad podržalo je Ministarstvo pravosuđa RH i naišao je na veliko odobravanje u pravosudnim krugovima. U svrhu promocije Centra, ali i poruke da društva za osiguranje doista žele riješiti sve moguće prijepore s oštećenim osobama ili osiguranicima mirnim putem, uložili smo velike napore i održali niz prezentacija na sudovima zagrebačkog prstena kojima su nazočili brojni suci i odvjetnici. Ove godine nastavljamo s navedenim aktivnostima – dogovaramo s društvima za osiguranje distribuciju promotivnog materijala Centra putem njihovih poslovnica i web stranica, te pripremamo prezentaciju na Općinskom sudu u Zagrebu, kojoj će prisustvovati voditelji odjela šteta u osiguravajućim društvima i ostvariti izravnu komunikaciju sa sucima. Naravno, Centar za mirenje nije sam sebi svrha, nego jedno od sredstava kojim se pokušava rješavanje odštetnih zahtjeva držati izvan sudova radi postizanja što bržeg rješavanja šteta i smanjenja troškova koji za sve osiguratelja predstavljaju ozbiljan problem.

■ Kako se ostvaruju vaši planovi na informatizaciji i stvaranju baze podataka potrebne za rad članica HUU-a?

HUU je i zakonskim propisima dobio obvezu obavljanja poslova statistike osiguranja. Tijekom 2007. intenzivno smo radili na pripremi određenih tehničkih preduvjeta i izradi aplikacije kojom ćemo prikupljati podatke. Potkraj 2007. predstavili smo naše rješenje društvima za osiguranje, čla-

” Zbog određenih zabrinjavajućih najava gospodarskih trendova, ni 2008. godina neće donijeti spektakularan rast u osigurateljnoj djelatnosti

novima HUU-a, te započeli s preuzimanjem podataka, zasad onih koje prikuplja i Hanfa, i to bez dvostrukog unosa podataka. Cilj nam je sa stručnim osobama društava, ali i na temelju već načelno dogovorene suradnje s HAD-om, proširiti i definirati skupove podataka koje ćemo prikupljati, a oni će predstavljati početak jedne kvalitetne baze koja će u budućnosti biti od koristi društvima, odnosno njihovim aktuarima i kreatorima proizvoda. Sustav je prezentiran i Hanfite s njima razmatramo mogućnost intenzivnije razmjene podataka, ali i same tehnologije prikupljanja. Obavljanje poslova statistike u okviru HUU-a otvara nam mogućnost izrade kvalitetnijih izvješća o tržištu ili pojedinim vrstama osiguranja, a truditi ćemo se postići i dogovor s društvima za osiguranje o većoj razini podataka koji bi mogli biti dostupni široj osigurateljnoj javnosti.

■ Osigurateljna industrija u 2007. godini ostvarila je rast od desetak posto, što je ostavlja među manje uspješnim sudionicima financijskog tržišta. Koliko u tome ima "krivnje" samih osiguratelja, koliko u nepovoljnoj zakonskoj regulativi i gdje vi vidite mogućnosti za brži rast osigurateljne djelatnosti?

Mislim da krivnju ne možemo pripisati osigurateljima. Tržišna utakmica se intenzivira, povećava se broj društava. Katkad zbog te jake konkurencije i "gladi za premijom" dolazi do dampinga, što dugoročno ne odgovara nijednom osiguratelju. Stope rasta u proteklom godinama možda nisu zadovoljile neke, ali sam mišljenja da 2008. neće biti godina spektakularnog rasta, osobito zbog određenih zabrinjavajućih najava gospodarskih trendova, smanjenja kreditiranja i slično.

Zvonko Gajski ■

Na neosiguranim vozilima gube i država i osiguratelji

■ Za osiguravajuća društva, pa i za HUU velik su problem neosigurana vozila kojih, prema nekim procjenama, ima gotovo 100.000. Kako taj broj smanjiti na podnošljivu razinu?

To je doista veći problem za društva za osiguranje i državu, nego što smo i sami svjesni. Tijekom protekle godine u više navrata predstavnike MUP-a upozoravali smo na nepodnošljivo stanje broja neosiguranih vozila i tu temu popularizirali putem medija. MUP je prošle jeseni i svojim priopćenjem prihvatio to kao ozbiljan problem i započeo poduzimanje pojačanih mjera. Ove godine želimo još više pokazati javnosti i mjerodavnim institucijama da je to ozbiljan problem u kojem svi gube. HUU je posebnim analizama utvrdio da nisu samo problem vozila koja su trajno neosigurana, nego da možda i veći problem predstavljaju vozila koja su samo dio godine neosigurana.

Prema našim vrlo egzaktnim računnicama, godišnje se zbog neosiguranih vozila gubi više od sto milijuna kuna premije. Tu brojku treba uvećati za isplate šteta iz Garancijskog fonda (oko 35 milijuna kn), kao i postojeću rezervu takvih šteta. Gubici su, dakle, nanoseni ne samo osigurateljnoj industriji nego i državnom proračunu. Iz tih razloga tražili smo od predstavnika MUP-a pojačanu suradnju, kako u edukativnom dijelu koji smo i voljni sufinancirati, tako u primjeni odgovarajućih zakonskih represivnih mjera koje sada postoje, ali se ne primjenjuju na odgovarajući način. Nije prihvatljivo da pojedini nesavjesni vlasnici jedan dio godine očito voze bez registracije i obveznog osiguranja, a da vozilo nisu odjavili, a zatim pristupe registraciji vozila, što im se dopušta bez bilo kakvih zakonskih sankcija.

Upravo ovih dana MUP-u dostavljamo golem popis vozila koja prema našim evidencijama već godinu do dvije, pa čak i tri nisu osigurana te ćemo tražiti njihovu akciju sukladno zakonu. Imamo doista neke zanimljive podatke s kojima ćemo ubrzo i upoznati javnost, ali prije svega želimo u suradnji s MUP-om poduzeti niz akcija (npr. suradnja na izmjeni Zakona o sigurnosti prometa na cestama), kojima će se takvoj pojavi, koja nije primjerna u zapadnoeuropskim zemljama, stati na kraj.